

amelyet majdnem másfél évtized joganyagának összegyűjtése, rendezése, szerkesztése és a korábbi két évtized joganyagával való óhatatlan egybevetése követelt a szerkesztőktől, miért nem eredményezhetett egy hatályos jogszabálygyűjteményt? Megállapítani azt, hogy melyik jogszabály veszítette el hatályát (egészben vagy részben), milyen jogszabály, illetve milyen jogszabályhely módosította, és azt a kereső hol találja meg, nem kisebb munka, mint összegyűjteni azt, ami hatályos. Semmi kétségünk, hogy a hatályvesztésre történő — fentebb leírt — sokoldalú figyelemfelhívás azt jelzi, hogy a szerzők ezt nagyon fontosnak tartották, tehát (elnézést, ha a szándékot törekvéseikbe csupán belemagyarázom) szívük szerint ők is hatályos gyűjteményt készítettek volna. Mivel nem ezt tették, egyéb kérdésekben is megalkuvásra kényszerültek, például a kiadvány szer-

kezetét adó könyvtári fogalmak használatában, amelyek — mint az előszóban maguk is megállapítják — oly nagy mértékben módosultak, hogy nem lehetett egységes tárgymutatót készíteni a régi és az új joganyagra.

Elismeréssel és köszönettel adózva a kötetet összeállító és szerkesztő *Balászné Veredy Katalinnak* és az örökifjú *Takács Józsefnek*, javasoljuk a Művelődési Minisztérium könyvtári osztályának, hogy az új alapjogszabályok által szükségessé tett rész-szabályozások (például a szakfelügyeletről, az együttműködésről stb.) megjelenése után adjon megbízást a szerzőpárosnak a hatályos könyvtárügyi jogszabályok összegyűjtésére, rendezésére és szerkesztésére is. (*Országos Széchényi Könyvtár, Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Bp., 1980., NPI. XII, 498 l., 444, VI, [1] l. 135 Ft*)

D r. R o m á n L á s z l ó n é

bibliográfiák

Gyuris György—Vajda Lászlóné: Írások Móra Ferencről

A Somogyi Könyvtár kiadványainak 23. köteteként jelent meg — az impreszum adatával ellentétben nem 1981-ben, hanem még 1980 utolsó negyedében — a Móra Ferencről szóló irodalmat regisztráló bibliográfia.

Nem a szörszálhasogató precizitás, nem is a dolog kuriozitása, hanem egészen más: a szerkesztő huncut kis bosszújának dicsérete vezetett első mondatunk lejegyzésére. Az évfordulás kiadványnak szánt összeállítás nyomdai kivitelezésében ugyanis akkora csúszások voltak, amelyek méltán megingatták a bizalmat, s a szerkesztő a biztonság okáért a későbbi kiadási évet látta ajánlatosnak feltüntetni; az évfordulót követően már úgyis egyre megy, hogy egy vagy két évet késik-e a kiadvány! A pótlapon beillesztett újabb adalékok közlése előtt néhány sorban olvasható a sok huzavonával járó megjelenés története. Ez a szerkesztői fogás jó figyelmeztetés kellene, hogy legyen az érdekelteknek: ha a tartalmi, a szellemi munka idejében elkészül, a kivitelező is tegye meg a magáét! Azért szoltunk előljáróban és részletesebben erről, mert — sajnos — nem kivételes jelenség az évfordulás kiadványok késése technikai okok miatt.

A szegediek megnyugtatóra a Móra-kutatók és tisztelők nevében bizvást ál-

líthatom, hogy munkájuk nem veszítette el és nem is veszítheti el időszerűségét; ahogyan a *Móra Ferenc írásai* című bibliográfiát megjelenése óta használjuk, ugyanúgy fogjuk lapozni, használni az újabb kiadványt is. Feltéve, ha jut belőle mindenüvé, ahol szükség van rá!

A Móra Ferencről szóló bibliográfiába felvett és időrendben közölt írások tételes száma — a pótlásokkal együtt — 2108. A gyűjtőmunka a legkülönbébb forrásokra terjedt ki: monográfiák, tanulmánykötetek, helyi és országos folyóiratok, hírlapok anyagát hozta felszínre. A szerkesztők nemcsak a Móra írói működésével kapcsolatos írásokat, hanem a tudományos munkásságára és közéleti tevékenységére vonatkozó tanulmányokat, cikkeket és fontosabb utalásokat is számba vették. Valószínű, hogy a legtájékozottabb Móra-kutatók számára is tartogat eddig ismeretlen adalékokat ez a gyűjtemény.

Az időrend szerinti elrendezés érdekes tanulságokra, összefüggések felismerésére vagy éppen kérdések felvetésére nyújt lehetőséget. Valóban megcsappant-e az érdeklődés Móra iránt az ötvenes évek első felében (mint ahogyan az akkoriban megjelent, viszonylag kevés számú, rá vonatkozó publikációból következtetni lehetne), vagy a hivatalos művelődéspolitikai-

ka szorította életművét átmenetileg hátterbe?

A bibliográfiában szépen követhető az a példás buzgalom, amellyel a szegediek ápolták az író és tudós emlékét. Ebben a nemes törekvésben sok figyelemreméltó eredmény született, de közöttük is előkelő helyen áll a jelenleg már lényegében teljes Móra-bibliográfia, amelynek szóban forgó kötetéről befejezésül megjegyezzük, hogy címléírásai pontosak, a kiegészíté-

sek célszerűek, lényegretörőek. A szövegkép tipográfiailag jól tervezett, könnyen áttekinthető, mindössze a páratlan oldalakon — az olvasó szemével nézve — jobbra vetett tételszámolás zavaró. Külön dicséret illeti a komplex mutató gondos szerkesztését, csaknem minden kereső szempontot kielégítő igényességét. (Sorozatszerkesztő: Péter László — Szeged, 1981. [1980] 343, [3] l. 30 Ft)

Korompai Gáborné

Tolna megye sajtóbibliográfiája

1873—1980

Pár évvel a kiegészítés után, 1873-ban jelent meg Tolna megyében az első helyi lap, a *Tolnamegyei Közlöny*. Ez volt a megye leghosszabb életű újságja is, hiszen egészen 1919-ig fennállt. A megye sajtótermése egyébként nem valami gazdag. Országos jelentőségű lapot nemigen találtunk a bibliográfiában, hacsak a német—magyar gazdaszövetség német nyelvű lapját nem tekintjük annak. Kiemelkedő nevek sem jegyzik a Tolna megyei sajtóorgánumokat. A művelődés szempontjából jelentékeny központokban is meglehetősen szegény volt a megye: Szekszárd mellett legfeljebb Dombóvár és Bonyhád mutathat fel valamelyes élénkségű sajtóéletet.

A szerény adottságokkal arányos egyszerűséggel és mértéktartással, de alaposan és gondosan végezték el a megyei könyvtár munkatársai a bibliográfia anyagának összegyűjtését és szerkesztését. Három fontos lelőhely sajtóanyagát cédulázták ki: az Országos Széchényi Könyvtárét, a Tolna megyei Könyvtárét és a Tolna megyei Levéltárét. Más fontos lelőhelye nem is igen akad a megyei sajtónak. A fontosabb és régebbi lapok példányainak adatait elsősorban az OSZK anyagából tárta fel *Fülöp Attila*, akinek ezirányú munkásságát már ismerjük néhány korábban megjelent jó megyei sajtóbibliográfiából, például a Fejér, a Békés és a Borsod megyeiből. A legújabb sajtóanyag és a kisebb lapok, híradók példányai elsősorban a megyei könyvtár gyűjteményében találhatók.

Fülöp Attila különben már jó néhány évvel ezelőtt összeállította a bibliográfia anyagát, amelyet *Berza László* lektori véleménye jónak talált, de a helyi lektori észrevételek miatt mégis hosszú ideig elhúzódotó végleges formába öntése és kiadása.

Örülhetünk a 174 tételt tartalmazó kötetnek, mely a kiegészítések során újabb 40 tétellel bővült. A kiadványt a megyei könyvtár sokszorosítottján készítették 500

példányban, az oldalak tisztán olvashatók, jól tagoltak. Illusztrációkat a kötet nem közöl.

A bibliográfia egyszerű eszközökkel, megbízható adatközléssel készült, megfelel céljának. A címléírások az országos szabvány előírásain túl több helyi adatot is közölnek, az összeállítás nem csupán a periodikán található, hanem az irodalomból feltárt, továbbá — újabb lapok esetében — a kiadóktól szerzett adatokkal is kiegészítették a leírásokat. Sok rejtett adatot is feltártak és a hibákat helyesbítették. Különösen nagy munkával járt a megszünt lapok utolsó számainak datálása, mert ezek napja az utolsó példányokból a legritkább esetben tűnik ki. A szerkesztők és a kiadók változásai is nyomon követhetők a sajtóbibliográfia segítségével. A lelőhelyek kimutatása szintén igen pontos munkáról tanúskodik. Az összeállítók az évfolyamokon belül feltüntették a hiányzó számokat is. Az egyes lapok ismertetését a sajtóirodalomból szerzett adatokkal egészítették ki, s ezeket a címléírás végén külön rovatba csoportosították. Fontosságuknak megfelelően tárták fel a különféle helyi híradókat, az iskolai értesítők adatait azonban nem közölték. A kötetben időrendi, földrajzi és szakmutató, valamint a nyomdák mutatója, továbbá a szerkesztők és a kiadók névmutatója segíti a tájékozódást.

Ez a kiadvány a *tizenötödik* megyei sajtóbibliográfiánk. A sajtóbibliográfiai ügyben 1974-ben tartott szegedi tanácskozás úgy vélekedett, hogy 1980-ban befejeződik a megyei sajtóbibliográfiai közreadása. Ez nem következett be, négy megye, *Bács-Kiskun*, *Baranya*, *Győr-Sopron* és *Nógrád* sajtóbibliográfiájának megjelentetése még hátra van. Tudunk róla, hogy mind a négy megyében dolgoznak a kiadványon, s hogy jó szakemberek foglalkoznak összeállításukkal,